

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83380,Rost-August.html>
2022-10-05, 13:24

Rost August

ROST August G.H. (? – 20 VIII 1856), wiertnik, geolog.
Pochodził z Turyngii i miał stopień porucznika inżynierii.

Prawdopodobnie zajmował się budową i konstrukcją mostów, a także specjalizował się w prowadzeniu prac wiertniczych. Jest autorem publikacji omawiającej zagadnienia techniczne związane z pracami inżynierskimi na potrzeby wojska: *Praktische Anleitung zum Kriegsbrückenbau für Offiziere aller Waffen: enthaltend den Bau leichter Feldbrücken, die Zerstörung permanenter Brücken, die Wiederherstellung zerstörter Brücken, und die Aufstellung fliegender Fähren und Brücken* (1833), a także pracy omawiającej prace wiertnicze: *Mittheilung über den Bohrversuch zu Cessingen bei Luxemburg: eine Vergleichung der durchsunkenen Gebirgsschichten mit dem ähnlichen Vorkommen an andern Orten* (1839).

R. przyjechał w 1836 do Polski na zaproszenie Towarzystwa Akcyjnego poszukującego soli kamiennej na własny koszt na terenie Królestwa Polskiego, kierowanego przez berlińskich bankierów M. Mosera, E. Gansa i L. Zenza. Początkowo pracował w okolicach Siewierza i Dąbrowy Górniczej w Zachodnim Okręgu Górniczym Królestwa Polskiego, gdzie wykonywał otwory wiertnicze związane z poszukiwaniami złóż soli w utworach triasowych. Wynikami prac interesował się G.G. Pusch. Wykonano następujące otwory: w Pińczycach (głęb. 297 m) oraz w Tucznej Babie (głęb. 250 m). Następnie R. kontynuował poszukiwania soli kamiennej na Ponidziu. Wykonał w tym celu otwór poszukiwawczy w Nękanowicach k. Nowego Brzeska, który osiągnął największą w tym czasie na terenie Królestwa Polskiego głębokość wynoszącą 453 m. Nie udało się jednak znaleźć nowych złóż soli. Sprawozdanie z tych prac wydał w 1840: *Beitrag zur Geognosie von Süd-Polen*.

Od 1840, po rozwiązaniu Towarzystwa akcyjnego, R. kierował warzelnią soli w Ciechocinku. Prowadził w tym rejonie także dalsze poszukiwania złóż soli, które były finansowane przez Bank Polski. Jego zasługą było uporządkowanie i wprowadzenie numeracji wierceń na terenie Ciechocinka. Przebudował otwory wiertnicze, zwiększając ich możliwości wydobywcze, a także wprowadził do używania rury miedziane i żeliwne. Niektóre z tych otworów do dnia dzisiejszego zaopatrują tężnie i warzelnie w solankę (otwór „Grzyb”, nr 11), do kąpieli (otwór nr 14) oraz do produkcji wody Krystyna (otwór nr 19a). Opis wykonanych w Ciechocinku prac R. przedstawił w książce *Deutsche Bergbohrer – Schule* (1843) oraz w artykułach *Bohrhäuser der Saline Ciechocinek in Polen* i *O prawdopodobieństwie odkrycia soli i solanek w Królestwie Polskiem* („Biblioteka Warszawska” 1843).

R. był człowiekiem bardzo porywczym i podczas kontroli skarbowej warzelnii w Ciechocinku pobił przedstawiciela Banku Polskiego. Po tym zdarzeniu wyjechał do Turyngii (2 IX 1843). Prowadził tam prace poszukiwawcze za triasowymi złożami soli, które zostały odkryte w 1849. Eksploatacją zajmowała się firma Saline Arnshall w Arnstadt. Na podstawie badań R., opublikowanych w *Neue Quellen der Industrie für Erfurt* (1839), doszło do znalezienia pokładów soli i powstania w 1857 Königliche Salzwerk w miejscowości Johannesfed (ob. Erfurt). Fabryka ta działała do 1916. R. zajmował się w późniejszym czasie analizami ekonomicznymi związanymi z produkcją soli, a wyniki przedstawił w opracowaniach *Aufforderung betr. die Eröffnung u. Anlage d. Salzbergwerke u. Sodafabriken bei Arnstadt* (1846), *Das Salz = Monopol muß aufgehoben werden – Den Deutschen Parlamentem* (1848), *Dem Arnstädter Salinenverein im Juli 1856 – Salzbrief* (1856).

Po wyjeździe z Polski R. domagał się od Banku Polskiego wypłacenia rekompensat z tytułu poniesionych strat. W 1849 cały jego pozostawiony majątek został zlicytowany i dodatkowo otrzymał on zakaz wjazdu na teren Królestwa Polskiego.

Głównymi oponentami R. – w zakresie poglądów

geologicznych związanych z rozprzestrzenieniem skał solnych w utworach jurajskich na terenie Polski – byli L. Zejszner oraz H. Łabęcki, którzy kilkakrotnie na łamach „Biblioteki Warszawskiej” omawiali jego poczynania (1841, 1843, 1844). R. był pierwszym badaczem, który określił wiek wapieni kajetanowskich (znajdujących się na północ od Kielc) na perm, co zostało potwierdzone później przeprowadzonymi badaniami faunistycznymi.

W. Bartl, H. Grünemeier: *Das Königliche Salzwerk zu Erfurt: 1857–1916*, Erfurt 2007; *Encyklopedia powszechna*, t. 22, 1866; J. Gągol: *Niemiecki geolog i wierтник August Rost (?–1856) i jego działalność w Polsce*, „Posiedzenia Naukowe PIG” 2008, t. 64; J.B. Pusch: *Nowe przyczynki do geognozyi Polski*, „Pamiętnik Fizyograficzny” 1881, t. I; L. Zejszner: *Uwagi nad pismem p. Rosta. Beitrag zur Geognosie von Süd Polen. Berlin 1841*, „Biblioteka Warszawska” 1841, t. IV; tegoż: *Uwagi nad pismem P. Rosta: O prawdopodobieństwie odkrycia soli i solanek w Królestwie Polskiem*, „Biblioteka Warszawska” 1843, t. II.

Andrzej J. Wójcik, Zbigniew Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)